

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilno Udruženja Jugoslov. Učiteljstva — Poverjeništvo Ljubljana.

<p>Vse pise, v oceni po-lane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:</p> <p>Uredništvo: Učiteljskega Tovariša v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.</p> <p>Rokopisov ne vračamo Vse pošiljatve je pošiljati v roku</p>	<p>Učiteljski Tovariš izhaja vsak četrtek pop. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.</p> <p>Za neorganizirane 100 — K. za naročnike v inozemstvu 140 — K letno. Pisarnišna številka po K 2 —.</p>	<p>Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste, če se tiska enkrat 2 K — vin. dvakrat 1 — 50</p> <p>za nadaljnja izvršenja od petit-vrste po 60 vin. Oznanila sprejema Učiteljska tiskarna.</p>	<p>Naročnino, reklamacije, t. j. vse administrativne stvari, je pošiljati samo na naslov:</p> <p>Upravništvo Učiteljskega Tovariša v Ljubljani, VII., Celovška cesta 33 I</p> <p>Poštni čekovni urad št. 11.197. Reklama tje so proste poštnine</p>
---	--	--	---

Od besed do dejanj.

Kdo ni čital svoječasno v »Kmetijskem listu« objavljene poziva »Učiteljski« ter misli in želi, ki jih je temu pozivu dodal v 14. številki »Učit. Tovariša« višji šolski nadzornik E. Gangl pod naslovom »Prave besede o pravem času!« Komu se takrat niso vsilila vprašanja: Ali je res tako? Ali smo res mrtvi za narod? Ali res ne storimo ničesar, kar bi dvignilo naš rod kulturno, gospodarsko in politično?

Živimo v najtežjih in najresnejših časih, ki jih mora narod preživljati. Ni nič čudnega, če narod koleba in ne ve, česa naj se oprime; čudno in nerazumljivo bi le bilo, če bi mi v teh časih ne klicali drug drugega, da mu hitimo na pomoč.

Čeravno bi moralo časopisje opozarjati in vzpodbujati k narodnemu delu vse sloje, ki so po svoji izobrazbi zmožni, da stopajo pred narodom, vendar ni neupravičeno, da se obrača predvsem na učiteljsko. Saj v mnogih krajih razum učitelja ni drugega, vedno pa je učitelji tisti, ki je zrastle iz naroda, dela le zani in živi neposredno z njim.

Kazumljive so nam trditve: kakoršni učitelji, tak narod, ali: Uspehi naroda so uspehi njihovih učiteljev. Da se bo pa naš narod vedno ponašal z nami, ali obratno, da bomo mi vedno s ponosom kazali nani, je treba, da pričnemo vsi z narodnim prosvetnim delom.

To delo je dandanes tako potrebno, kot še ni bilo nikdar. Naš narod je doživljal nedinjenje z brati Hrvati in Srbi. Treba mu je torej vdahnuti pojem ujedinjenja, svobode ter lastne države, da se slednji član zave svojega pomena, svojih dolžnosti, a tudi svojih pravic v lastni državi tako, da bo državno vprašanje postalo tudi njegovo vprašanje. Treba mu je predočiti vso nesrečo, bridkost in žalost, razkosanja naše svete zemlje in razcepilnosti našega naroda, da bo občutil to rano kakor najbridkejšo na lastnem telesu ni, da bo vsekdar pripravljen zasta-

viti vse svoje moči, da reši zadnjega brata iz sužnosti in osvobodi zadnjo ped naše svete zemlje.

Vzvišeni, sveti so torej cilji do katerih naj vodimo svoj narod. Pripeljali ga bomo do tja, če se bomo vsekdar zavedali vzvišenosti svoje naloge in se ne bomo strašili dolge, naporene poti.

V kolikor smo si različni med seboj po individualnosti, v toliko bo tudi različna naša pot; če pa si začrtamo smer, da vidimo cili pred seboj, se mu bomo gotovo približali.

Družabne, socialne razmere so se po vojni popolnoma izpremenile. Javno pa tudi zasebno življenje se je docela predrugačilo. Miru še ni. Ideje se bore zoper ideje; tu imperijalistične, tam komunistične, vmes verske in še druge. Vojna se nadaljuje. Deloma še z orožjem, največ pa zavrato uničujoče. Ta boj se je s svojim kvarnim vplivom razpasel že v slednji vasi, kjer bega ljudstvo, ščuva drugega proti drugemu ter ga gospodarsko, zlasti pa moralno uničuje. Le močni značaji se vzdrže in obvarujejo. Treba je torej bolj ko kedaj močnih značajev. Te pa daje le vzgoja.

Ne le za vzgojni pouk, ampak tudi za dejansko pomoč moramo poskrbeti v večjih, zlasti industrijskih krajih. Beda, pomanikanje stanovani, brezposelnost, iskanje zaslužka, delo mater po tovarnah, vse to povzroča, da odrasča potomstvo brez doma, brez vzgoje, največkrat v najgršem močvirju življenja. Ni čuda, da v takih socialnih razmerah tudi del našega rodu telesno in duševno propada, da narašča število mladostnih zločincev in da največ v njihovem krogu prevratne ideje najubeljša tla.

Ko doraste otrok šoli, stopi v tisto dečo ki je zani in za njegovo poznejše življenje naroda najbolj odločilna. Ali ravno v tej dobi nimajo otroci največkrat nobene prilike za vzgojo in izobrazbo.

Tu se odpre prosvetnemu delavcu široko polje. Poskrbeti je treba, da se ti

mladeniči in mladenke tudi izven šole in družine vzgajajo in izobrazujejo, da se ne izgube v svetu.

Vpeljati jih je treba v društveno življenje. Saj je namen društev, da dopolnjujejo šolo in dom. V društvih mora dobiti naš rod stopnjevanje stanovsko, socialno, gospodarsko, politično in sološno izobrazbo. Tam kjer ljudska šola preneha, morajo društva nastaviti in nadaljevati, da bo našemu rodu mogoč razvoj in spopredel v današnjem svetu.

V društvih se mora buditi tudi smisel za varčnost, voditi boj zoper alkoholizem, gojiti smisel za lepoto, zdravje in telesno vzgojo. V zvezi s šolo pa morajo društva pripraviti kmetijske, obrtno-strokovne in gospodinjске tečaje.

Če pa je to potrebno na deželi, je tem bolj potrebno v mestih in industrijskih krajih, kjer je mnogo zlasti obrtnega naraščaja, ki živi največkrat v zelo žalostnih razmerah ter je izpostavljen mnogim nevarnostim, da se pogubi. V takih krajih prevzamejo prosvetno delo poleg društev tudi zavetišča in domovi za vaje ter posle, bodisi moške ali ženske.

Široko polje torej in ne majno in ne lahko obdelovanje! Toda komur je res mar mladine in bodočnosti našega naroda, se ne bo ustrašil ne truda ne žrtev, ampak bo z veliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo pričel delati. — Tu pa se idealnemu vprašanju pridruži materialno.

Društva, zavetišča in domovi so brez prostorov, knjižnice, čitalnice, odra in telovadnega orodja mrtva. Vse to pa je za vzgojo in izobrazbo nujno potrebno. Treba je najti virov, da se, kar je najpotrebnejše nabavi, oziroma dopolni in ohrani.

Iz tega sledi da niti posameznik, niti posamezni stan ne zmore vsega. Združiti se moramo tako oni, ki smo po svojih duševnih zmožnostih sposobni, kakor tudi oni, ki smo zmožni gmotno podpreti. Pod takim vodstvom bodo gotovo vsa društva dobro uspevala in bodo v odnos celemu narodu. Vzgojila bodo rod, ki bo zrel za pravo svobodo, ki bo zmo-

žen samostojno misliti, ki bo razumel težnje drugih stanov.

Štrnimo svoje vrste vsi, ki smo zmožni prosvetnega dela, ne glede na stan in razmere, v katerih živimo, pa ne bodo vse one mnoge, lepe besede, ki so bile kedaj izgovorjene ali napisane radi narodno-prosvetnega dela, le besede, ampak bodo tudi meso postale.

Mi pa obljubimo in prisezimo, da ne bomo pri prosvetnem delu nikdar v zadnjih vrstah!

MIROSLAV ZOR:

Še nekaj o nastavitvah.

Ker se že toliko piše in razpravlja o nastavitvah, naj bo tudi meni dovoljeno par besed.

Ne bom se ponašal z dolgoletnimi izkušnjami, ker jih nimam, pač pa bom povedal mnenje mlajšega učitelja, ki ima malo, a najslabših izkušenj.

Ni še dolgo odkar so maturirali gojenci na učiteljskih in sedaj iščejo službo, katero morajo nastopiti koncem počitnic. Glede nastavitve teh hočem tukaj spregovoriti.

Kakor znano se nahajajo širom domovine najrazličnejše osnovne šole. O nekaterih se trdi, da so dobre, druge so zopet slabe in sodi se po uspehih šolarjev posredno in seveda neposredno tudi po zmožnostih učiteljstva, kajti pregovor pravi: kakoršen učitelj, tak učenec. Pouk na taki šoli pa je mnogo odvisen od voditeljeve osebnosti: od njegovega delovanja in znanja. Če nadučitelj vestno opravlja svojo službo, če stori več, kar je po paragrafi dolžan storiti, potem je tudi učiteljstvo moralno prisiljeno intenzivno delati in vestno opravljati svojo službo. Kako drugače je, če je slab voditelj, ki ne pazi in se ne zanima za delo učiteljstva na svoji šoli. Učiteljstvo bo tedaj le slabo izvrševalo svoje dolžnosti, delalo bo po svoji glavi in pameti in večji del bo njih delo končano, ko zapuste učil-

LISTEK

VILKO MAZI: Koncertna turneja ljubljanskega učiteljskega pevskega zbora.

(2)

Mursko Soboto smo bili postavili v srce našega programa. Zaradi nje se je docela obrnil naš prvotni načrt, zakaj začeti smo nameravali v Ptuj in nehati v Radgoni. V nedeljo, 10. julija je imel »Sokol« v Murski Soboti svoj dan. V obsežnem in idiličnem parku grofa Szaparyja je bilo pripravljeno lepo telovadišče, ki je privabilo stotine ljudi iz Prekmurja, pa tudi sosedov iz prijazne Prlekije. Po mestu so poleg naših plakatov oznanjali še posebni telegrami naš prihod in nastop. V načrtu je bilo, da bo naš zbor sodeloval s Sokolom in izpolnil odmore med telovadbo z narodnimi in ponarodelnimi pesmimi. Taka je bila menda želja meročajnih faktorjev v Murski Soboti in mi smo se radevolje odzvali tej želji. Žrtvovali smo našo materialno stran na korist moralnem učinku: narodni probudi. Saj se je že mnogo govorilo in pisalo o prekmurski edini, Mnogo se je že

storilo, da bi se odprlo temu ljudstvu oči, ki so se bile že skoro docela aklimatizirale temi stoinkoletnemu suženstvu. V kolikor ni učinkoval strup madžarizacije, je pomagala še židovska usiljivost. — Mor-da bi ne bilo treba več niti par desetletij, ko bi mogel »Magyar orszag« z zadovoljstvom oznaniti urbi et orbi, da mu je v Prekmurju dozorela pšenica nasilstva in da je beseda o slovenstvu onkraj Mure le navna bajka. Toda madžarska oholost je obračala, jugoslovenska svoboda pa je obrnila in prekrizala račun, ki je bil že podčrtan. Luč našega odrešenja je postala tudi na plodno ravan Prekmurja in ugasniti ne sme nikoli več. Zdar velja očistiti ta Avgijev hlev s smotrenim in podrobnim narodnim delom. In med tako delo sodi ne v poslednji vrsti tudi naša slovenska pesem, katere lepota je razkril prekmurskim rojakom pevski zbor ljubljanskega učiteljstva pod vodstvom: ne-utrudnega Juvanca. Sleherno pesem je nagradil navdušen aplavz hvaležnega občinstva, ki je menda prvič uživalo na svobodnih prekmurskih tleh dovršeno krasoto naše domače popevke.

Da zbor ni žel tistega uspeha, kakor bi ga bil lahko, je bila temu kriva njegova koordinirana uloga, največ pa nedelntna brezbriznost gotovih faktorjev, ki so verno sekundirali gospodu glavaru

in se niso brigali za nas niti ob sprejemu, niti da bi nam odkazali prostor in dotični nastop na veseljem prostoru in prav tako tudi ob našem odhodu ni bilo živega vruga, da bi zinil kako besedo v slovo. Te trpke besede ne gredo seveda na račun sokolskih delavcev v Murski Soboti. Oni so imeli mnogo posla in jim je pri najboljši volji nedostajalo časa, da bi se mogli brigati še za nas. Svojo težko nalogo so dovršili častno in uspešno in s tem pripomogli v izdatni meri k probudi narodne zavednosti. Brezdomno pa bi bil ta uspeh še večji, če bi bili drugi faktorji izkoristili ugodno priliko in zvezali lero s prijetnim, dobro s koristnim ter pomagali odpreti pot v dušo neboljnjega naroda ne samo z vidom, ampak tudi s sluhom, ne samo s harmoničnimi gibi sokolskih mišic, ampak tudi z ubrano slovensko pesmijo. Kogar zadene greh, da se ni izvršilo tako, kakor bi bilo potrebno in mogoče, mu ostani ta greh na vekò neodpušljiv!

Težko mi je, da pišem o naših urah v Murski Soboti besede, ki si jih nisem želel. Bila je to megla, ki je hotela zakriti vedro nebo našega razpoloženja. Ali da se ni tako zgodilo, se imamo zahvaliti svoji veri, da smo dosegli, kar smo sami mogli in da se odvijata naša pot v kraje, ki nas že težko pričakujejo.

V pondeljek po zajtrku smo si ogledali bogato notranjost gradu starega grofovskega rodu Szaparyjev. Zanimale so nas predvsem okusno nagačene živali, grofovske lovске trofeje iz tropičnih krajev, zlasti ogromen slon. Ugajala nam je tudi obsežna knjižnica, ki reprezentira gotovo milijone, pa leži tam žalibog mrtva in se potrepljivo odeva s prahom negibnega sekvestra. Prehodili smo v gradu tudi vrsto dvoran, opremljenih z najdragocenejšim pohištvom in deloma z rafinirano luksurjoznostjo. Koliko trdih slovenskih žuljev je zneslo te zaklade v tuj užitek! Da bi ne bilo tako nikoli več!

Ko smo se vrnili iz gradu, nas je pričakovalo pred hotelom »Krona« petero okrašenih vozov-lestvencev, ki so nam jih poslali vrli narodnjaki s Križovcev na Murskem polju, stari, dobročušni Štibler, Kosi, Vrabel, Skuhala in Kržanič.

Tako smo zapustili Mursko Soboto z edinim lepim spominom na naša tovariša Preiningerja, ki nam je preskrbel stanovanje in Engelsbergerja, ki nam je šel drugače na roko, kolikor si je mogel pač odtrgati časa kot Sokol.

Pristopite k „Jugoslovanski Matici!“

ni. Pouk take učne moči je slab in porušen, kajti komaj bo dotični čakal, da gre iz razreda in si bo med poukom s citanjem ali pisanjem pisem itd. skušal skrajšati čas.

In temu je posebno podvržen začetnik. Ko absolvira svoje šole je navdušen in težko pričakuje trenutka, ko bo stal prvič sam pred učenci. Kako pa je razočaran, ko se to res zgodi. Vse kaj drugega najde na večini šol, kakor to, kar se je učil na učiteljski, — ki je seveda že davno zastarelo in je prepotrebno reformirati ga. Razočaranje se vrsti eno za drugim, ko počasi spoznava notranjost šole in vodstva in velika izprememba se vrši v njem. Tedaj prvič občuti, da je nastavljen, da je to njegov poklic, njegova služba. In če ni moralno močan, če ni rojen učitelj, potem se on izgubi. Službo opravlja kot navaden slab uradnik in postane počasi karikatura učitelja, katerega je vse drugo bolj na srcu, kakor šola in vzgoja mladine. Poklic se mu pristudi, ko vidi tudi svoje tovariše take in tako propada šola vedno nižje ter se izpreminja iz narodnega svetišča v orodje strankarskih bojev.

Kako vse drugače je službovati pod dobrim vodstvom, na dobri šoli! Kljub prvemu razočaranju učitelj — začetnik hitro zapopade delo in cilje osnovne šole, dobi veselje do praktičnega dela, da svojega poklica, ki ni mehanično uradovanje, temveč vzvišeno delo, umetnost. Učitelj vzljubi šolo in mladino in ji žrtvuje svoje sile z veseljem. Pod spretnim vodstvom začne delovati tudi zunaj šole in tako postane iz njega počasi, a gotovo to, kar mora biti, ne samo učitelj mladine, temveč učitelj naroda.

Kompetentne oblasti za nastavljanje naj torej pazijo in upoštevajo te vrstice. **Učitelji-začetniki naj se nastavljajo na dobre šole ali vsaj k dobrim, za šolo navdušenim voditeljem.** Zadnji naj pa posebno pazijo, da dobe začetniki na njihovih šolah najlažje razrede in ne najtežjih in najbolj zanemarjenih, kakor se to često dogaja.

Po mojem mnenju je vzgoja dobrega učiteljskega eno najvažnejših vprašanih za procvit naroda in poleg reforme naših učiteljskih se mora gledati na to, da se ne ubije učitelja takoj v začetku.

Vsaj prvo leto, če ne do usposobljenostnega izpita, naj bi služboval začetnik na dobri šoli, saj mu to največ koristi, da prestane ta izpit, ker se vsakdo najlažje praktično uči in ne po suhoparnih knjigah, katere seveda tudi ne more popolnoma zavreči, če hoče izpolniti svoje teoretično znanje.

Težko je res dandanes spoznati, kaj je prav in kaj ni, ker je mnogo glav in ravno toliko različnih mnenj. Argumenti, ki sem jih tu navedel, pa so gotovo vsakemu dovolj jasni in tehtni in če se vsaj nekoliko ozira nanje, se bo pridobilo mnogo večje število resničnih učiteljev — narodnih delavcev.

Nekaj misli o rokotvornem pouku.

Parkrat so se že oglasili tovariši v našem glasilu glede rokotvornega pouka. Med vsemi izjavami mi je najbolj všeč članek tov. Fr. Skulja. Imel sem priliko videti razna dela »raznih« Skuljev — praktični so vsi kot večina Laščanov. Čakam pa še vedno, da se oglasita vsaj še tov. Blaganje in Humek, ki nista samo delitanta, ampak prava mojstra.

Ker pa marsikdo še ne ve, kje in kako bi se lotil pouka, je prav, če se o tem še kaj omenimo.

Rokotvorni pouk naj ima predvsem resen praktičen pomen in naj ne bo samo igračkarije. Izdelovanje raznih predmetov iz lepene odločno ne spada na kmete, ker nima praktičnega pomena. Na deželi se bodemo lotili izdelovanja raznih ročev za orodje, toporišč, voznih ročic, kosišč in oslovnikov. Prav lahko izdelujemo tudi razne okvirje, s katerimi okrasimo domačo hišo. Kajti marsikje vidimo po hišah razne podobe brez okvirjev, kar jako pači vnanost izbe. Vsaka hiša ima tudi pratiko. Tudi za njo se lahko izdelajo ličen okvirček ali stojalce.

K rokotvornemu pouku spada tudi zelo važno opravilo, ki ga omenja že Skulj v svojem članku, namreč popraviljanje orodja. Marsikdo ima oblič doma in ga rabi, toda brusiti ga ne zna. Brusiti moramo tudi razne nože, sekire in dr. Važno je tudi, da znamo piliti žage, ki jih rabimo vedno in vedno.

Literature o raznih ročnostih pri nas žal nimamo. Zato moramo poseči najboljše po nemški. Omenjam tu samo:

Dobro bi pa bilo, da nasvetuje še kdo kaj. Knjiž iz katerih bomo dobili še marsikaj.

V krajih pa kjer je razvita kaka domača obrt, je dobro, da obrnemo pozornost tudi tja in skušamo izpopolniti tehniko ali pa nadomestiti manuелno delo z mašinskim, ker s tem povečamo produktivnost.

Pri raznih izdelkih, ki so preprosto okrašeni pazimo na originalnost ornamentov. Krajevne tipičnosti se moramo držati, ker sicer je bistvo skvarjeno. S tem delujemo tudi vzgojno.

Koncem leta pa naj se naredi majhna razstava vseh del, da vidijo starši potrebo pouka in da ne godrnjajo za vsako malenkost, ki jo dajejo za te stvari.

Božo Račič.

POLDKA BAVDKOVA:

Gojimo narodno vezenje!

V narodni pesmi »Sarafan« pravi hčerka svoji stari materi: »Pusti delo in počivaj, zlati čas je preč!« Zlati čas je mladost in ta beži. To pove hčerki tudi stara mati, ki reče: »Mlada si, pa vedi, da mladost beži.«

Rodila se nam je sloboda. Živimo v mladi Jugoslaviji. Bomo li čakali, da nam njeni prvi dnevi, dnevi mladosti zbeže brez dela? Nismo li vsi, brez razlike spola, Jugosloveni in Jugoslovenke, ta mlada država? In ako smo mladi, bomo li držali roke križem? Ne, zdramimo se iz mrtila in pokažimo tudi me žene, da smo vredne, da se nazivljemo slobodne Jugoslovenke.

Poprimimo se narodnega vezenja. Okrasimo predvsem svojo in svojih otrok obleko z narodno vezenino, da pokažemo že na zunaj, da se zavedamo s ponosom svoje narodnosti. Enako naj dobe naši domovi, ki so polni nemške, francoske in druge šare, narodno lice. Očistimo jih temeljito vse tuje navlake in zagrnimo jih v narodne prte, zavese in zagrnjalca. Otrokom, ki bodo rastle v takih hišah, prigojimo narodni čut in vsadimo v srce ljubav za vse, kar je pristno naše — narodno. Tako vzgojimo mladino v globoko narodnem duhu, ki se bo zavedala svojega potomstva. Na ta način vzgojenega naroda ne bi bilo več mogoče odušiti svoji narodnosti, kot se je to godilo žalibog posebno ob mejah. Kar je vkoreninjeno v mladem srcu, to se ne izruje tako lahko.

Ko bi bile imele Slovenke že prej smisel in čut za narodno blago, ne bi bilo prišlo tako daleč, da je naša narodna noša izumrla in se je popolnoma zatrla narodno vezenje, katero so gojile naše prababice.

Po Srbiji, Rusiji, Ukrajini in drugod še danes bujno živi narodna noša in ž njo narodna umetnost, zato ker so jo Sribjanke, Rusinje in druge izredno bolj spoštovale nego me Slovenke, ki smo jo pokopale v grob v praktičnem življenju. Pogledimo kako ponosno se Rusinje na svojo bogato vezeno nošo. Kako odlično spoštujejo Ukrajinci svoje, sem videla na lastne oči. Inteligentni bančni uradnik Pavlik ki je za časa vojske tu prebival, je imel med drugim premoženjem, kar ga je mogel otepi pri evakuaciji Gališke. Lepo izvezeno srajco in to je nosil le ob posebno velikih dneih.

Pa tudi pri Hrvaticah bi se lahko naučile marsičesa v sedanji dobi od leta 1900, po razstavi ročnih del v Zagrebu. Stopine v njihove sobe, Koliko domačega dela! A me? Keketovale smo z Bečom in Parizom, kazale svojo robsko dušo in odvisnost od tujine in omalovaževale umetnost domačega vezenja. Posledica temu je bila, da smo se dičile s perjem, ki smo ga kupovale za drag denar in ž njim bogatile tuca.

Kar je bilo našega, to je bilo »kmečko«. (Leta 1909. sem imela par svojih izdelkov narodno okrašenih v neki izložbi, pa sem morala žal čuti, da je »kmečko«. Še pred 12. leti tako malo umevanja za narodno umetnost med Slovenkami. Tužna nam majka!

Inteligenca je prva zapustila narodno umetnost. Inteligenco pa je posnemalo preprosto ženstvo, ker je pač posnemanje že od nekaj slaba stran ženske. Tako je inteligenca potegnila za seboj preprosto ženstvo, da je tudi ono prestalo spoštovati narodno umetnost in je začelo bolj ljubiti modo in robo iz trgovin nego narodno nošo in pridnost svojih rok.

Naša sveta dolžnost je, da popraviti sedanjo, kar je zakrivila preteklost. Zbudimo smisel in zdramimo čut za lepoto narodnega vezenja. Saj čut gotovo še spi v duši narodnega ženstva, treba ga je zbuditi. Narodne noše nazaj zbu-

dit se gotovo ne bi dalo več, tudi ni neobhodno potrebno, ker je bil itak vedno nestalen njihov kraj. Prilagodil se je vedno duhu časa, narodno vezenje pa se je spopolnjevalo na vedno višjo stopnjo. Vsled tega abstrahirajmo kroje narodnih noš, našo moderno prirojeno obleko pa krasimo z narodno vezenino. Ta naj kaže našo narodno zavednost.

Zdi se mi, da je na mestu nasvet Milka Cepelica v knjigi »Spomen — Cvietec« posvečeni narodnemu dobrotvorniku bis. J. J. Strossmayeru, zato ga navedemo dobesedno: »Nije dosta, da inteligenca narodu samo v knjizi in u povjesti uspomenu čuva, da mu folkloristično blago očitoj propasti otilmie; nego se hoče, da ona s narodom zajedno zavoji i ono, što je narodu nekim načinom najmlije, njegovo kučevno blago: Njegovo tkivo i vezivo. Zazeblu nas je u srcu, kada smo čuli, da se taj biser nahodi u pogibelji. Pa kad je tako, a ono pregnimo muški, da taj biser sa ruba propasti u svoje ruke uzmemo.«

Ako je to veljalo za Hrvate leta 1900, v koliko večji meri velja ta nasvet nam. Bomo li me čakale, da nastopi še kak vse časti vreden profesor Sič? Ne, to ne sme biti, da bi kazali na nas možje in oni opravljali naše dolžnosti. Naša naloga je, da začnemo takoj delati vse, zlasti in v prvi vrsti me učiteljice.

Po šolah smo vzgojene robstvu in tuilstvu česar nismo seveda same krivce. O narodnem vezenju nismo čule ničesar. Zdaj pa je robovanju konec, zasijalo je solnce svobode. Led je prebit, vzorcev imamo lepo zbirko. Krivda bi bila odsej na naši strani, ako se sedaj ne bi lotile dela, da vzdignemo iz groba naših babic umetni zaklad — narodno vezenje, ga posvečimo in ga podamo narodu, kot pravi Cepelica: »v njegovo največje dobro.«

Kolo Slovenskih sester si je nadelo krasen nalog, da priredi razstavo narodnih ročnih del in seznanji ž njimi ne samo domačega ljudstva, ampak pokaže tudi tujcem, ki posešajo prestolico, kaj je pristno naše slovensko.

Koleginie! Naj ne izostane nobena, katera se ne bi udeležila razstave vsaj z enim predmetom! Razstava naj bi pokazala našim bratom in sestram, ki so v narodnem oziru storili doslej več, nego smo storile me, da si hočemo v Jugoslaviji prizadevati s trdno voljo, da jim postanemo enakovredne sestre.

Domislila sem se krilatih besed velikega hrvaškega pesnika Preradovića, ki jih podam h koncu:

»Ljubi rode svoje preko svega,
Za njeg živi, umiri za njega!
Po njem tebe svijet poznae živa,
Na njem ti se budućnost osniva.«

Iz naše organizacije.

Skupne zadeve.

+ VIII. seja ožjega sosveta UJU, poverjeništvu Ljubljana dne 4. julija 1921. —

Poverjenik poroča o dopisih, ki so dospeli od zadnje seje:

1. Učiteljsko društvo za Prekmurje pošila resolucijo v zadevi skrčenih draginskih doklad poročnih učiteljic.

2. Dopisi kamniškega učiteljskega društva: a) V zadevi mladinskega lista »Naš list«, ki naj ga dobijo šolska vodstva na vpogled in naj upravništvo lista prilži tudi položnice poštno-čekovnega urada. — Društvu se odgovori, da je že pred daljšim časom izšel odlok višjega šolskega sveta, ki določa obvezno naročitev »Našega lista« za vse šole v Sloveniji. Poštno-čekovni promet obstoja za enkrat samo za Slovenijo, za druge pokrajine se pa šele snuje.

b) Predlog istega društva, da bodi udeležba šolske mladine pri vseh javnih nastopih vedno pod šolsko zastavo. — Društvo se opozori, naj šolska vodstva sama potrebno ukrenejo, ker spadajo take zadeve v šolski red.

c) Protest istega društva v zadevi odloka centralne vlade, ki so z njim prisiljeni učiteljski upravni svetov akcijskih družb in pridobitvenih združenj izposlovati si dovoljenje višje šolske oblasti. — Odgovarja se, da je to bolj formalnega pomena, poleg tega pa se tiče ta odlok vseh javnih nameščencev, ne samo učiteljskega.

3. Dopisa višjega šolskega sveta:

a) V zadevi orgljanja in vodstva cerkvenega petja. — Dopis se obrača proti temu, da bi se vračalo učiteljstvo od izvrševanja orglarskega posla ter smatra orgljanje in vodstvo cerkvenega petja važen del umetniške vzgoje naroda. — Ugotovi se, da se naša organizacija doslej še ni nikdar postavila proti orgljanju in vodstvu cerkvenega petja, za bodoče pa svojemu članstvu v interesu neodvisnosti našega stanu tega ne priporoča.

b) V zadevi nemškutarenja med učiteljstvom. — Dopis javlja, da dohajajo pritožbe o nemškutarenju med učiteljstvom, zlasti v nekaterih krajih bivše Štajerske in o občevanju z

nemškimi družbami in družinami. — Dopis se vzame na znanje z obžalovanjem, da se to v resnici vrši. Sprejme se predlog, da se spravi zadeva pred forum letošnje delegacije, poleg tega naj stavijo vsa okrajna društva to vprašanje na dnevni red prvega svojega zborovanja.

4. Dopis učiteljskega društva za kranjski okraj, ki z njim društvo opozarja, naj se učiteljstvo po novem zakonu ne nastavlja ukaznim potom. — Sklene se, urgirati v centralo načrt zakona, ki ga je izdelala anketa.

5. Učiteljsko društvo za Maribor in bližnjo okolico vprašuje, kako je prišlo do tega, da sta bila imenovana za nadzornika šolskih vrstov te dva Kranjca. — Ožji sosvet konstatira, da ne delamo danes nikake razlike med bivšimi Kranjci in bivšimi Štajerci. Ta nadzornika sta bila imenovana pri višjem šolskem svetu v sporazumu s poverjeništvom za kmetijstvo. Mesti sta začasni in je njih sedež na sedežu poverjeništvu za kmetijstvo.

6. Učiteljsko društvo za kočevski okraj želi intervencije pri ministrstvu saobračaja oziroma pri ravnateljstvu državnih železnic v zadevi znizane vožnje za učiteljstvo. — Strokovni tajnik se bo tozadevno informiral pri pristojnih uradnih.

7. Dopisi ljutomerskega učiteljskega društva:

a) V zadevi izdaje čitank za ljudske šole, enako računice, se pozivlja anketa, da naj v zvezi z »Učiteljsko tiskarno« v najkrajšem času oskrbi učne knjige za vse stopnje osnovne šole. — Naroča se zastopnikom v višjem šolskem svetu, da ukrenejo potrebno.

b) Protest proti umešavanju »Urada za zaščito beguncev« pri stalnem nameščanju učiteljstva iz zasedenega ozemlja v Sloveniji. — Ker ima itak vsak učitelj pravico opcije, soglasja ožji sosvet s stavljenim predlogom.

c) V zadevi oproščanja obdačenja šolskih prireditelj. — Sklene se v tej stvari napraviti vloga na ministrstvo financ.

8. Srpska Matica v Novem Sadu predlaga zameno svojih publikacij za naše liste. — Predlo se rade volje sprejme.

9. Dopis ptujskega učiteljskega društva, ki z njim učiteljstvo ptujskega okraja kategorično zahteva odstranitev voditelja Warkmüllerja z bivše šulferajnske šole na Bregu pri Ptujju. — Tov. Gnuš povdarja, da mora šolska oblast napraviti red tako v tem kot v vseh podobnih slučajih in sicer, da prestavi tako učiteljstvo za druge šole.

10. Ljubljanski učiteljski zbor prosi UJU poverjeništvu Ljubljana za brezobrestno posojilo v svrhu prireditelj koncertne turneje na severni naši državni meji v okrepitev državnice in narodne misli. — Ker je ta koncertna turneja eminentno važnega pomena tudi s stališča stanovskega ugleda, se prošnji ugodni in predlog soglasno sprejme.

11. Glede šole, ki se ima otvoriti na Holmcu v Mežiški dolini in se kljub vsem danim pogojem otvoritev od strani glavarstva še vedno zavlačuje, dalje glede nameščena enega učitelja v Guštanju interpelira tov. Močnik. — Poverjenik obljubi, da bo ukrenil potrebno na merodajnem mestu.

12. Pokrajinska skupščina v Rogaški Slatini. — Tov. Gnuš poroča, da je prejel pismeno obvestilo iz Cella, da se letošnja pokrajinska skupščina vsled raznih vzrokov, predvsem radi nedostajanja stanovanj, tamljak ne more vršiti. Zadržati tega predlaga, naj se vrši skupščina v Rogaški Slatini. Predlog se sprejme. Prva pokrajinska skupščina se vrši dne 3. in 4. sept. t. l. v Rogaški Slatini. Dnevni red in vse podrobnosti se določijo na prihodnji seji ožjega sosveta.

13. Blagajnik tov. Luznar ostro graja nerednost in netočnost blagajniških poslov posameznih društev.

Društvene vesti.

+ Učiteljsko društvo za politični okraj Ljutomer proslavlja petdesetnico svojega obstoja v nedeljo, dne 7. avgusta 1921, v Ljutomeru.

Dodopoldne:

I. Ob 8. uri cerkveno opravilo za pokojne člane.

II. Ob pol 10. uri slavnostno zborovanje v telovadnici narodne šole: 1. Slavnostna pesem. 2. Pozdrav predsednika. 3. Slavnostni govor.

III. Ob 12. uri skupni obed v gostilni »Triglav«.

Popoldne:

IV. Točno ob 15. (3.) uri koncert učiteljskega pevskega zbora v telovadnici narodne šole s prijaznim sodelovanjem tovariša Fr. Serajnika iz Maribora (gosli). Pevovodja tovariš Fr. Zacherl.

Vspored:

1. Rossini - Liszt: »Tarantella«, klavir, četveročno.

2. Hr. Volarič: »Ljudmila«, mešan zbor.

3. A. E. Saurer op. 29: »Barcarolle«;

b) J. Suk - Ondříček: »Capriccietto«, Gosli, Fr. Serajnik.

4. V. Vanda: »V slovo«, četverošpev.

5. V. Parma: »Poslednja noč«, samospjev s klavirjem.

6. V. Žganec: a) »Pod kopinom«; b) Cincan, cvrtan«. Medjimurski narodni za mešan zbor.

7. a) Fr. Križma: »Romanca«;

b) A. Dvořák: »Slavansky tanar«. Gosli, Fr. Serajnik.

8. Ferd. Juvanec: »Pastir«, moški zbor.
 9. Schubert: »Imprompto« (IV.), klavir, dvo-ročno.
 10. E. Adamič: »Dudeldajčki«, ženski dvo-spev s klavirjem.
 11. a) J. Kocjan: »Serenada«;
 - b) David: »Koncertne variacije«. Gosli, Fr. Serajnik.
 12. Smetana: »Zbor iz Prodane neveste«, mešan zbor s klavirjem.
- Vstopnina: I. sedeži 5 din., II. sedeži 4 din., III. sedeži 3 din., stojišča 1 dinar.
- Predprodaja vstopnic v trgovini: Čeh-Vršič.
- Udeležniki banketa se naj oglašajo do 5. avgusta pri tov. Cirilu Mikl, učitelju v Ljutomeru.
- Vsi tovariši, posebno sedanjí in nekdanji člani se vlnjudo vabijo, da se proslave mnogobroj-udeležbe.
- Odbor.**
- + Učiteljsko društvo za koroški okraj zboruje v soboto dne 6. avgusta 1921 ob 11. uri v šolskem poslopiju v Zrečah.
- Dnevni red:
1. Zapisnik.
 2. Dopisi.
 3. Risanje (tov. nadz. Schell).
 4. Telovadba (tov. Podlogar).
 5. Določitev delegatov za pokr. skupščino UJU v Rogaski Slatini.
 6. Slučajnosti.

Še neorganizirano učiteljsko se pozivlja, da se tega zborovanja gotovo udeleži.

Prijave glede kosila je nasloviti na tovariša Mravljaka, nadučitelja v Zrečah. Odbor.

+ Učiteljsko društvo za brežiški in sevniški okraj zboruje v četrtek 4. avgusta ob pol 11. uri v šoli v Brežicah. Na dnevnem redu je volitev delegatov za letošnjo pokrajinsko skupščino UJU v Rogaski Slatini. Pobiralo se bo tudi članarina za Slov. Šol. Matico. Morebitni samostojni predlogi za pokrajinsko skupščino naj se vpošljejo pred zborovanjem društvenemu odboru. Pričakujemo obilne udeležbe. — Odbor.

+ Učiteljsko društvo za marenberški okraj zboruje v sredo dne 10. avgusta dopoldne ob pol 10 uri v Ribnici na Pohorju s sledečim vzporedom:

1. Zapisnik.
2. Dopisi.
3. Poročilo o seji širšega sosveta.
4. Volitev delegata in namestnika za celjsko zborovanje.
5. »Cloveštvo in telovadba«. (Podava g. prof. Schaub.)

Radi obeda se naj vsak javi pri šolskem vodstvu v Ribnici n. P.

Vse članstvo vabi k polnoštevilni udeležbi — odbor.

+ Učiteljsko društvo za Svetolenjski okraj zboruje v soboto 6. avgusta t. l. pri Sv. Trojici v Sl. g. ob 10 uri. Dnevni red: 1. Podavanje poverjenika za uk in bogočastje g. dr. Skaberneta o prosvetnem delu učiteljstva; 2. Podavanje nadzornika za šolsko vrtnarstvo g. And. Škulja o urejevanju in oskrbovanju šolskih vrtov po učiteljskem zboru; 3. Predavanje aktualnega vprašanja po g. dr. Maksu Kovičiču. Društvene zadeve in slučajnosti. — Društveniki, vsi na zborovanje, tudi eden naj ne manjka! Sosednjih okrajev šole se s tem vlnjudo vabijo, pridite, dobro došli! — Franjo Kranjc, t. č. predsednik.

+ Učiteljsko društvo za Meziško dolino. Učiteljsko zborovanje, ki se je vršilo 23. mis. mes. na Poljani, je bilo izredno dobro obiskano, kajti manjkala je le — ena članica.

Zborovanje je zelo burno pričelo, kajti učiteljsko je zbog zavlačevanja otvoritve holmske šole od strani poklicane šolske oblasti bilo zelo razburjeno. Deželna vlada je dala za šolo že zdavnaj 12.000 K, za najpotrebnejšo opravilo je preskrbljeno — našlo se je tudi primerno postopje — toda cela akcija spi, ker ravnatelj jeklarne na Ravneh gosp. Lorberan (pruski državljani) ne da poslopija. Oblast pa je prenehka, da napravi red! Ogorčenje je tudi zbudilo dejstvo, da šolski odbor nima sej, četudi je učiteljsko v interesu šolstva prosilo za redne seje. Odštevši sejo, ko se je konstituiral šolski odbor (18. I.) je bila le — ena seja. Meziška dolina je obmejna pokrajina in nikakor ne gre, da se šolske razmere tako omalovažujejo. Sklenilo se je poslati deputacijo h gospodu glavarju.

G. nadz. Škulj iz Ljubljane je podal smernice, kako urediti vrt, da bo služil kot učilo. Med drugimi je bila sprejeta sledeča resolucija:

Učiteljsko društvo UJU v Meziški dolini zbrano 23. VI. 1921 stavi predlog glavnemu poverjenikstvu za agrarno reformo v Ljubljani, da se pri rešitvi agrarne reforme v Meziški dolini pa tudi že pri oddaji zemljišča v najem ozira na šole tukajšnjega okraja, katera so v glavnem v rokah par veleposesnikov, da bo tako šolam omogočeno zadostiti zahtevam kmetijskega pouka, kajti marsikatera šola nima niti vrta. Naši obč. agrarni odbori pa ne kažejo zanimanja za tozadevne šolske potrebe.

Predsednik Močnik poudarja z ozirom na važnost pouka o sadjereji in vrtnarstvu potrebo, po posebnem šolskem navedbenim listom, ki bi naj imel za prilogo list pedagoško-didaktične vsebine. Tudi bi se v prilogi lahko razpravljalo o pouku iz vrtnarstva, sadjereje, kmetijstva, kolikor je potrebno za šolo.

Tov. Mödendorfer je v svojem referatu: »Laž, moč volje, alkoholno vprašanje« dokazoval, da »Mladih junakov« na način kot priporoča odlok šolske oblasti ne bomo mnogo vzgojili. Izvoli se odsek, ki se bo z zadevo pečal nadalje in stavljal primerne predloge.

Tov. Simon poda nekaj občnih dobrih smernic za sestavo učnih načrtov iz zemljepisja.

Prihodnje zborovanje se vrši v Kotljah.

+ Učiteljsko društvo za logaški okraj je zborovalo 9. julija t. l. na Rakeku s popolno udeležbo. Zborovanje se je udeležilo tudi g. višji šol. nadzornik Gangl. Nadzornik tov. Kabaj je poročal o nadzorovanju šol, izrazil svoje zadovoljstvo in pripomnil, da morajo biti do novembra t. l. vsi podrobni učni načrti urejeni. Oglasil se je k besedi višji šolski nadzornik tov. Gangl, burno pozdravljeno, ter povedal svoje mnenje glede srbohrvaščine. Zadovoljen z nadzornikovim poročilom priporoča sloglo in delovanje v šoli, ker najde to odmev tudi zunaj šole. Nato nam je podal v glavnih potezah načela novega šol. zakona. Zborovalci so z zanimanjem poslušali vsebino prepričani, da se učiteljsko obetajo boljši časi. Za lepo in zanimivo poročilo se mu je predsednik toplo zahvalil. Za tem je predaval tov. Žnidaršič o izvenšolskem delovanju. Priporoča med drugim ustanovitev prosvetnih društev, kjer jih še ni in sodelovanje tovarišev in tudi tovarišic. Končno nam je po možnosti podal statistiko vseh društev v okraju s posameznimi imeni. Vseh društev je naštel 44 ter tudi dognal 26 oseb sposobnih za 11 raznih strok. — Sledila je volitev v stalni odbor. Predlagani so bili: Za logaški odsek tov. Stravs in tov. Punčuh, za cerkniško-loški odsek pa tov. Žnidaršič in tovarišica Remžgar Marija in tov. Kosin. (Sprejeto.) Kot delegata za pokrajinsko skupščino v Celju sta se javila tov. Punčuh Leop. in tov. Remžgar Marija, za njuna namestnika pa sta določena tovariš Stravs in tov. Modic Marija.

V knjižnični odboru se izvolijo: tov. Punčuh, Golli Ana, Kranar-Leider, Justin Hvala, Tilka Dolenc in Stravs. Končno je prelagal tov. Punčuh, da se odpošlje na kabinetno pisarno udanostno izjavo, kar je bilo saglasno sprejeto.

+ Učiteljsko društvo za Ptuj in ptujski okraj je zborovalo 7. julija v Ptujju.

Še nekaj jih je v našem okraju, ki pridejo k zborovanju le takrat, ko nujno rabijo reči, ki se kupijo v Ptujju. In še takrat pridejo, motijo nekaj časa zborovanje z medsebojnim kramljanjem in ko vidijo, da je prevelika večina tistih, ki jim je zborovanje nekaj resnega, se oprostijo pri najbližjih, češ: nam je to že vse preneumno. Eden za drugim izginejo, skupno pa zavijejo pri drugem oglu na levo in nadaljujejo tam svojo »kritiko«. Kde ve, morda bi nosil vodo v morje, če bi jim poskusil razložiti izobraževalno vrednost učit. zborovanj. Navset: malo dobre volje in sami se boste prepričali! Malo jih je, ki jih bodo razburile te besede, a človek bi želel, da bi ne bilo nobenega.

G. dr. Pivko se je opravičil, ker ni mogel priti, da bi predaval o izvenšolskem delu. Zato se je vršil o tem predmetu le razgovor, pri katerem so se zbrali podatki za enako predavanje pri okrajni konferenci. — Za zborovanje ljublj. poverjenikstva UJU v Rog. Slatini so se izvolili: delegati: tov. Gorup in Zolnar Ivan, tovarišica Kaukler; namestniki: tov. Majcen in Pertot, tovarišica Bezjakova. Soglasno je bil sprejet predlog: delegati naj glasujejo proti sprejemu društva mešč. šol, učiteljev v UJU. Zakaj? Ker je to prvi korak k cepitvi naših vrst, ki se tudi ne da opravičiti. Vprašamo jih: ali bi ne bila plemenita tekma v učit. društvi več vredna kot ljubosumni separatizem? Saj imamo mešč. šol. učitelji lahko še izven učit. zborovanj svoja posebna zborovanja, svoja predavanja, svoja posvetovanja — čemu jim nova organizacija? Ali so se jim delale v učit. društvi zapreke, ko je šlo za interese meščanske šole? Ali je trpel prej njih ugled? Smo jim bili prenikzi? So se morda prepričali, da je naša organizacija preslaba, da bi jih štčtila? So našli pri nas zavist? Človek misli in misli, pa ne najde vzroka, ki bi cepitev opravičil, le znova se mu p vsiljuje besede, ki jih je že večkrat bral: Slovenci smo domišljivi, zelo domišljivi... Če bomo dosledni, se bodo ustanovile še samostojne organizacije: obrtnega učiteljsstva, učit. ročnih del, vrtnaric, mešč. šol. učit. brez izpita, morda celo 1. skupine, II. in III. m, če se bodo naravni zakonj ravnali po izpremenjenih razmerah, bomo po vsaki cepitvi močnejši. Tudi učiteljsko »Slom. Zvez« se ne sprejme, dokler se ne včlaní pri okrajnih učit. društvi. — O naduč. Wankmüllerju se je sprejela še ena spomenica, ki se odpošlje na viš. šol. svet. Ali še ne bo konca? Sprejel se je še predlog, naj se ljublj. pov. UJU prosi, da ukrene pri viš. šol. svetu potrebne korake, da bodo cerkvene oblasti pismeno naznanile vse verske važe in da bo učiteljsko vedelo, kaj je pravzaprav njegova dolžnost v tem oziru. Učiteljsko ve, da ima dolžnost do staršev in do otrok, ne pusti se pa prezirati od nobene strani.

8. avgusta bo uradna konferenca, 10. novembra pa zborovanje (zaradi počitnic odpade sept. in oktober). Tajnik.

Učiteljsko društvo za logaški okraj

Učiteljsko društvo za logaški okraj je zborovalo 9. julija t. l. na Rakeku s popolno udeležbo. Zborovanje se je udeležilo tudi g. višji šol. nadzornik Gangl. Nadzornik tov. Kabaj je poročal o nadzorovanju šol, izrazil svoje zadovoljstvo in pripomnil, da morajo biti do novembra t. l. vsi podrobni učni načrti urejeni. Oglasil se je k besedi višji šolski nadzornik tov. Gangl, burno pozdravljeno, ter povedal svoje mnenje glede srbohrvaščine. Zadovoljen z nadzornikovim poročilom priporoča sloglo in delovanje v šoli, ker najde to odmev tudi zunaj šole. Nato nam je podal v glavnih potezah načela novega šol. zakona. Zborovalci so z zanimanjem poslušali vsebino prepričani, da se učiteljsko obetajo boljši časi. Za lepo in zanimivo poročilo se mu je predsednik toplo zahvalil. Za tem je predaval tov. Žnidaršič o izvenšolskem delovanju. Priporoča med drugim ustanovitev prosvetnih društev, kjer jih še ni in sodelovanje tovarišev in tudi tovarišic. Končno nam je po možnosti podal statistiko vseh društev v okraju s posameznimi imeni. Vseh društev je naštel 44 ter tudi dognal 26 oseb sposobnih za 11 raznih strok. — Sledila je volitev v stalni odbor. Predlagani so bili: Za logaški odsek tov. Stravs in tov. Punčuh, za cerkniško-loški odsek pa tov. Žnidaršič in tovarišica Remžgar Marija in tov. Kosin. (Sprejeto.) Kot delegata za pokrajinsko skupščino v Celju sta se javila tov. Punčuh Leop. in tov. Remžgar Marija, za njuna namestnika pa sta določena tovariš Stravs in tov. Modic Marija.

V knjižnični odboru se izvolijo: tov. Punčuh, Golli Ana, Kranar-Leider, Justin Hvala, Tilka Dolenc in Stravs. Končno je prelagal tov. Punčuh, da se odpošlje na kabinetno pisarno udanostno izjavo, kar je bilo saglasno sprejeto.

+ Učiteljsko društvo za Ptuj in ptujski okraj je zborovalo 7. julija v Ptujju.

Še nekaj jih je v našem okraju, ki pridejo k zborovanju le takrat, ko nujno rabijo reči, ki se kupijo v Ptujju. In še takrat pridejo, motijo nekaj časa zborovanje z medsebojnim kramljanjem in ko vidijo, da je prevelika večina tistih, ki jim je zborovanje nekaj resnega, se oprostijo pri najbližjih, češ: nam je to že vse preneumno. Eden za drugim izginejo, skupno pa zavijejo pri drugem oglu na levo in nadaljujejo tam svojo »kritiko«. Kde ve, morda bi nosil vodo v morje, če bi jim poskusil razložiti izobraževalno vrednost učit. zborovanj. Navset: malo dobre volje in sami se boste prepričali! Malo jih je, ki jih bodo razburile te besede, a človek bi želel, da bi ne bilo nobenega.

Učiteljsko društvo za Meziško dolino

Učiteljsko zborovanje, ki se je vršilo 23. mis. mes. na Poljani, je bilo izredno dobro obiskano, kajti manjkala je le — ena članica.

Zborovanje je zelo burno pričelo, kajti učiteljsko je zbog zavlačevanja otvoritve holmske šole od strani poklicane šolske oblasti bilo zelo razburjeno. Deželna vlada je dala za šolo že zdavnaj 12.000 K, za najpotrebnejšo opravilo je preskrbljeno — našlo se je tudi primerno postopje — toda cela akcija spi, ker ravnatelj jeklarne na Ravneh gosp. Lorberan (pruski državljani) ne da poslopija. Oblast pa je prenehka, da napravi red! Ogorčenje je tudi zbudilo dejstvo, da šolski odbor nima sej, četudi je učiteljsko v interesu šolstva prosilo za redne seje. Odštevši sejo, ko se je konstituiral šolski odbor (18. I.) je bila le — ena seja. Meziška dolina je obmejna pokrajina in nikakor ne gre, da se šolske razmere tako omalovažujejo. Sklenilo se je poslati deputacijo h gospodu glavarju.

G. nadz. Škulj iz Ljubljane je podal smernice, kako urediti vrt, da bo služil kot učilo. Med drugimi je bila sprejeta sledeča resolucija:

Učiteljsko društvo UJU v Meziški dolini zbrano 23. VI. 1921 stavi predlog glavnemu poverjenikstvu za agrarno reformo v Ljubljani, da se pri rešitvi agrarne reforme v Meziški dolini pa tudi že pri oddaji zemljišča v najem ozira na šole tukajšnjega okraja, katera so v glavnem v rokah par veleposesnikov, da bo tako šolam omogočeno zadostiti zahtevam kmetijskega pouka, kajti marsikatera šola nima niti vrta. Naši obč. agrarni odbori pa ne kažejo zanimanja za tozadevne šolske potrebe.

Predsednik Močnik poudarja z ozirom na važnost pouka o sadjereji in vrtnarstvu potrebo, po posebnem šolskem navedbenim listom, ki bi naj imel za prilogo list pedagoško-didaktične vsebine. Tudi bi se v prilogi lahko razpravljalo o pouku iz vrtnarstva, sadjereje, kmetijstva, kolikor je potrebno za šolo.

Tov. Mödendorfer je v svojem referatu: »Laž, moč volje, alkoholno vprašanje« dokazoval, da »Mladih junakov« na način kot priporoča odlok šolske oblasti ne bomo mnogo vzgojili. Izvoli se odsek, ki se bo z zadevo pečal nadalje in stavljal primerne predloge.

požrtvovalnosti, da ste nam priredili bišvanje v enem najlepših delov Slovenije čim najbolj udobno.

Po začrtani poti v dobrobit našega naroda, da se dvigne njegova prosveta šircom domovine, hočemo vztrajno in dosledno delovati mi tukaj. Vi tamkaj, vsi skupno in enotno.

Najlepša Vam hvala sestre, bratje zgoraj v Prlekiji in na Ptuiskem polju. Nikdar ne zabimo Vaše bratske gostoljubnosti, ki je bila uprav gniljava!

Zdravo!

Ljubljanski učiteljski pevski zbor.

Iz Jugoslavije.

— Vozna ugodnost na državni železnici. Do dovolitve stalnih legitimacij daje certifikate uprava državnih železnic v Zagrebu za učiteljsko in člane rodbine. Prošnje, kolekovane z 2 Din., je nasloviti na Državne železnice kraljevstva SHS direkcija Zagreb, odsjek za izdavanje kareta. Navesti je prog, končno postajo, razred, ki se namerava uporabiti. Ni potrebno prilagati frankiranih kuvert, ker se dopošlje certifikat službeno.

— Draginjska doklada. Z naredbo osrednje vlade z dne 28. aprila 1921 D. R. br. 60.001, Ur. l. štev. 57, so se uredile tudi učiteljsko osebne draginjske doklade izza dne 1. maja 1921, in sicer po draginjskih razredih. Ljubljana in Maribor spadata v II., vsi ostali okraji v III, draginjski razred. Ker ne presegajo učiteljske plače zneska letnih 6999 dinarjev, znaša osebna draginjska doklada za stalne učitelje v Ljubljani in Mariboru dnevnih 16 D, v vseh ostalih krajih pa 15 dinarjev. Z naredbo osrednje vlade z dne 6. junija 1921 K. D. R. br. 80.000, Ur. l. štev. 68, se povišujejo vsem aktivnim uradnikom, ki uživajo draginjske doklade po naredbi D. R. br. 60.001 in ki službujejo izvan Srbije in Črne gore, dosedanje osebne draginjske doklade izza dne 1. maja 1921 za 10%. — Osebna draginjska doklada stalnih učiteljev znaša toraj izza 1. maja 1921 v Ljubljani in Mariboru 16 D + 1.6 D = 17.6 D, v vseh ostalih krajih pa 15 D + 1.5 D = 16.5 D dnevno. Pomožnim učiteljem pristojna v Ljubljani in Mariboru draginjska doklada po 12 D + 1.2 D = 13.2 D, drugod pa 11.5 D + 1.15 D = 12.65 D dnevno. Učitelji, ki so doslej prejimali višjo draginjsko doklado (18 D) kakor jo določata gornji naredbi, bodo isto še nadalje uživali. Razlika 40 para, odnosno 1.50 D se smatra kot osebna doklada. Upokojenecem (upokojenkam in vdovam) izvan Srbije in Črne gore, ki uživajo pokojnino v kronah, se povišuje osebna draginjska doklada izza 1. maja 1921, in sicer: 1. onim, ki imajo letne pokojnine do všteti 3000 K, na skupni znesek 1200 K na mesec in 2. onim, ki imajo letne pokojnine nad 3000 kron na skupni znesek 1500 K na mesec. Upokojenici, zaposleni v državni službi (suplenti), imajo pravico do iste draginjske doklade kakor aktivni uslužbenci. Doklada gre otrokom v smislu člena 2. redoma do izpolnjenega 16. leta, izjemoma v smislu člena 4, tudi po izpolnjenem 16 letu (1. telesna ali duševna nesposobnost za delo in 2. šolanje s poveljnim uspehom do 23. leta), z omejitvami, omejenimi v členu 2, in 3. naredbe Ur. l. štev. 57. Rodbinska doklada za brate in sestre je v smislu člena 12, naredbe K. D. R. br. 80.000, ukinjena (izjema so vojne sirote). Glede rodbinskih doklad za otroke, za očeta in mater, za deda in babico po očetu, veljajo še določila člena 2., 3., 4. in 5. naredbe D. R. br. 60.001, Ur. l. štev. 57. Osebne draginjske doklade so se uredile in nakazale učiteljsvu v Ljubljani s plačo za mesec julij, ostalemu učiteljsvu se pa nakazuje urejene osebne draginjske doklade s plačo za avgust t. l. Rodbinske doklade se urede v smislu novih določil deloma že ta mesec, ostale pa pri plači za september t. l.

Tovarišem na obrtnih in trgovskih nadaljevalnih šolah.

Prejeli smo v objavo: Najemnina je zvišana. Plačevali bomo. Obrtnikom in trgovcem se ne bo to poznalo, ker bodo znali več kot primerno zvaliti vse to breme na odjemalce, med katerimi smo tudi mi. Začnimo pravočasno! Povejmo takoj, da tudi mi ne moremo več za to plačilo delati v obrtnih in trgovskih nadaljevalnih šolah! Ne nasedimo tistim, ki trde, da smo že dobro plačani! Če so nam plačevali lani po 20 K za uro, v prihodnje ne smemo biti s tem zadovoljni, ker ne moremo biti. Kmalu bomo okušali: sad povišanja najemnin. Zatorej pripravimo že sedaj razne šolske odbore na to, da zahtevamo primerno zvišanje. Odkod naj se vzame? Na to mi ne odgovarjamo kot delodjemalci. Tudi

noben trgovec in obrtnik nas ne bo vprašal, kje naj mi vzamemo, ampak plačevali bo treba višje in višje. Umevno. Vsakemu svoje, torej tudi nam to, kar nam gre. Pripravimo se, da bomo izvojevali svoje opravičene zahteve, predno se pržne pouk! Pristojne oblasti imajo po tem črezanju tudi dovolj časa, da razmišljajo o pokritju. Po tem načinu se bo mogel pouk pravočasno pričeti, da ne bo nihče trpel kake škode. — Pri ti priliki se opozarja tovariše na sklep, da se pouk ob nedeljah ne vrši; če pa — potem dvojno plačilo ob nedeljah. — O tem bi še govorili. Kaj? Kje? To veljaj za vse tovariše v Sloveniji, da bomo složni!

Iz ljubljanskega mestnega šolskega sveta.

Zapisnik zadnje redne seje z dne 27. maja 1921 se odobri brez ugovora. Krajše poročilo o personalijah izza zadnje dobe se vzame na znanje. Več prošenj za dovolitev ali pa za nadaljšanje bolniškega dopusta je višjemu šolskemu svetu predložiti s priporočilom ugoditve. Poročila okrajnega šolskega nadzornika o nadzorovanju I. mestne deške meščanske šole, mestne štirikrazredne ljudske šole na Barju, I. mestne dekliške meščanske šole, zasebne deške petrazrednice pri oo. Salezijancih na Rakovniku, I. mestne dekliške ljudske šole, mestnih manjšinskih šol, zasebne dekliške ljudske in zasebne dekliške meščanske šole v Lichtenthurničnem sirotišču, II. mestne deške meščanske šole in mestne pomožne šole — vse za šolsko leto 1920/21 vzemo se na znanje in jih je predložiti višjemu šolskemu svetu v odobrenje. Za podelitev treh stalnih učnih mest na mestnih deških in za podelitev štirih stalnih učnih mest na mestnih dekliških meščanskih šolah, dalje za podelitev šestih stalnih učnih mest na I., osmih na II., treh na III., dveh na IV. in petih na šišenski deški ljudski šoli: za podelitev štirih stalnih učnih mest na I., treh na III., in petih na šišenski dekliški ljudski šoli, končno za razpisano učno mesto stalne nadučiteljice in voditeljice na I. mestni dekliški ljudski šoli predlože se višjemu šolskemu svetu tropredlogi. Ko se reši še troje vprašanih merečih na eventualno razširjenje obstoječih šol in pa na način vpisavanja v bodočem šolskem letu, zaključí predsednik sejo.

Šolska mladina deške in dekliške šole v Št. Juriju ob južni železnici

je vprizorila na Yidovdan in 29. junija čarobno dvodejanko s petjem »Prstan« in pa dramatičen prizor »Morje plaka«. Vrlemu in požrtvovalnemu učiteljsvu prisrčna zahvala.

Višji šolski svet

je izrekel vsemu učiteljskemu zboru na I. mestni deški ljudski šoli za uspešno delovanje na šoli svojo pohvalo. Posebno pohvalo je pa izrekel ravnatelju Jakobu Dimniku za vzorno vodstvo šole.

Nerazdeljen pouk na meščanskih šolah.

Na kmetih dobivamo meščanske šole. Za prosveto in napredek naroda neprecenljivega pomena! Ne nameravam pa razpravljati o tem pomenu — odveč je dokazovati, da je 2 + 2 = 4 — temveč opozoriti hočem na velik nedostatek, ki ga je opažati na meščanskih šolah na kmetih: iz okoliških šol je dotok slab! Poslužujejo se mešč. šole večinoma le otroci iz domače šole. kvečjemu — a zelo maloštevilno — tudi iz ene ali dveh najbližjih. S tem je celoten uspeh — delovati v celi okolici — seveda iluzoren. Pritegniti se mora ukazeljno deco iz cele okolice! Kot glavni vzrok tega pojava smatram tole: Kmetje rabijo deco za delo; če pošljejo otroka v oddaljeno meščansko šolo, se poslovi zjutraj in se vrne šele zvečer (saj vemo, da se šolarjem na potu domov ne mudi). In to naj bi trajalo skozi tri ali štiri leta! Večina kmetov tega ne utrpi. Če pa se upelje na mešč. šolah nerazdeljen pouk od 8—13 ure, so šolarji staršem malone ves popoldan na razpolago. Razventega ima tak šolar vsak dan tudi toplo kosilo, kar je za telesni razvoj zelo važno. Ne vem, kakšen tehen vzrok bi govoril proti tej uvedbi? Sicer pa, če so našli to kot umestno za srednje šole, ki obsegajo isto starostno dobo (nižji razredi), zakaj bi se ne dalo uveljaviti tudi na meščanskih šolah? — A. O.

Pozor učiteljski abiturienti!

V logaškem šolskem okraju je višji šolski svet razširil in ustanovil več novih šol. Ob italijanski meji je nujno potrebno zasedeti vsa ta prazna mesta. Pridno delo v šoli in izven šole ob meji je zelo potrebno, da se bo ogenj prosvete in napredka širil med naše brate preko meje. Zlasti moških moči primanjkuje. Narodni delavci in delavke na plan! Vlagajte prošnje na okrajni šolski svet v Logatec!

— **Počitniška potovanja.** Kakor znano, smo imeli 26. junija t. l. v Ljubljani sestanek počitniške zveze, ki pa je bil skrajno slabo obiskani. Ker sem dobil z več strani vprašanja o rezultatu sestanka, podajam v odgovor sledeče: Izvedeli smo, da se je že enkrat hotelo tudi učitelstvo sprejeti v dijaški ferijalni savez in se to ni zgodilo, ker smo se že sami gibali. Ker je najboljšje, da se tudi mi priključimo ferijalnemu savezu, se je na sestanku sklenilo to zopet poskusiti. Pisal sem tozadevno v Beograd in upam, da dobimo odgovor tekom avgusta. Bržkone ne bomo za letošnje počitnice d. segli še nič, kajti, čeprav se združimo s ferijalnim savezom, ne dobimo za letošnje nikakih ugodnosti. Odgovor ferijalnega saveza objavi naj takoj, ko ga dobim. — V Mokronogu, dne 24. julija 1921. — Miroslav Zor.

— **Poverjenike Slovenske Šolske M. uče** prosi podpisani odbor, da začno zbirati članarino za leto 1921. »Letopis«, ki ga je sestavil in uredil vseučiliški profesor dr. Karel Ozvald, bo imel letos posebno zanimivo, času primerno vsebino, glede katere se bo razlikoval od vseh do zdaj izdelanih »Letopisov«. Kot druga knjiga izide II. zvezek Pivko-Schaupove »Telovadbe«. Tretja knjiga bo pa metodistiške vsebine, in sicer iz peresa priznanega metodika okrajnega šolskega nadzornika Frana Finka. — Ljubljana, 25. julija 1921. — Dr. Ljudevit Pivko, predsednik. Dr. Maks Kovačič, tajnik. Jakob Dimnik, blagajnik.

— **Orla vas v Savinji dolini:** Letošnji Vidov in Petrov dan ostaneta naši šol. mladeži v prijetnem spominu! Vidov dan je bil otroškega rajanja in veselja. Praznično je bilo njihovo razpoloženje, ko jim je pri slavnostni maši kipela iz mladih prs narodna himna. Nato je hitelo vse, drobno in mlado, na veselilni prostor, da pripravi česar še treba. Delo je vspele! Popoldan se je viršila prava otroška veselica. Zbrali so se učenci obeh razredov in njihovi gostje, oproščenci in bodoči šolarji. Snežulčica si je osvojila vse! Pritlikavci so vzbudili mnogo občudovanja in smeha, prisrčnega, otroškega! Ko pa so zarajale vile, bi se bila mlada publika najraje zavrtela v belem vencu malih plesalk. Tudi petje in deklamacije domorodnih pesmi so umeli ter gromko pritrtili, da ostanejo zvesti Jugoslovani! Program pa je obsegal tudi prosto zabavo. Ta se je razvila na vrtu, pri belem, mlečnem kruhku in sladkem čaju! Veselo je bilo! »Trčili bomo kakor veliki«, so rekli malčki in brneli so rožnati lončki in skodelice. Zvonki »živijo« je razgreval rdeča ličeca in mala plesalka Ivanka je vzkljnila: »Tako je lepo, da je kar zlato!« Povem vam, da me je pogled na to zlato, veselo mladež, do solz vradostil! Da, to je bil njihov dan, dan mladih Jugoslovanov! Na Petrovo pa so se razveselili svojih malih roditelji in prijatelji! Prišlo jih je mnogo, mnogo! In njim so igralo solze veselja! Mladina je pač vseh! — Moralni in gmotni vspeh je bil res lep! Hvala čislanim gostom, okoličanom! Prav iskrena zahvala pa g. lesotržcu Sabotnjaku iz Sv. Petra, ki je naklonil našim malim bogat dar 400 K. Čisti dobiček — 2000 K — se bo porabil za šol. knjižnico in za samoučila ubogih šolarjev. B.

— **Iz radovliškega okraja.** Iz okrajne učiteljske knjižnice v Radovljici izposojte knjige tovariš Jos. Pleničar, šolski vodja v Radovljici, ki je bil voljen knjižničarjem. — Jos. Ažman.

— **Državna trgovska šola v Mariboru.** Vsled pomanjkanja učnih prostorov se ukine za šolsko leto 1921/22. pripravljani razred na tukajšnji dvorazredni trgovski šoli.

— **Iz Št. Petra pri Novem mestu.** Dne 10. julija je razstavila tukajšnja šola približno 264 komadov kvačkanih in pletenih ročnih del najrazličnejše oblike. Poleg tega je bilo razstavljenih čez 300 risb. Obiskovalci, ki so posejali razstavo ves dan v velikem številu, se niso mogli načuditi vsemu, kar so naredili njihovi otroci. Vsi so bili očarani in marsikatera pikra je padla na račun prejšnje zastarele šole. Isti dan popoldne so priredili otroci enodejanski »Kaznovani šaljivec« in »Čista vest« z deklamacijami in petjem. Pri predstavi je bila šolska soba zopet nabito polna. Ugajal je »Kaznovani šaljivec« in zbudil mnogo prisrčnega smeha. Istotako dobro je uspela »Čista vest«. Zlasti branjevke in razni drugi nakupovalci so ljudem ugajali, ker so nastopali prav tako kakor pravi gledališki igralci. Tudi deklamirali so šolarji lepo in korajžno. Všeč jim je bil »Ciciban« in S. Gregorčičeva pesnitev »O nevihti«, ki jo je prednašala učenka 4. razreda prav-

nost ganljivo. Pred zaključkom predstave je nastopil še zbor pevcev in zapel prav ljubko »Lipa zelenela« in »Hej Slovenci«. V pretečenem šolskem letu se je tukajšnja šola razširila iz dvo- v štirirazrednico. Kakor povsod, so se tudi tukaj našli ljudje, ki so začeli ljudstvo ščuvati napram šoli in učiteljstvu. Zlasti jih bodo v oči učiteljske plače. Ko so si pa oledeli razstavo in popoldansko predstavo, se je njihovo mnenje o šoli izpremenilo. Ljudstvo je spoznalo trud in delo tukajšnjega učiteljstva in ga bo poslej bolj drugače cenilo. Nasprotniki so se esramočeni umaknili v ozadije. Učiteljstvu pa kličemo: »Le tako naprej po začrtani poti.« Večkratne šolske prireditve bodo z bližale šole in dom in pripravile na vzajemnem delu. Ko se to zgodi, smemo upati na vzajemnem torišču najlepših uspehov.

— **Poučni izlet.** Dne 5. t. m. se je mladina višjih razredov iz Toplic pri Zagorju ob Savi udeležila pod vodstvom učitelja M. Pelka poučnega izleta v Ljubljano. Ob tej priliki smo si dopoldne do dobra ogledali deželni muzej, kjer nas je ljubezljivo sprejel in nato ves čas spremljal ter pojasnjeval obilico tolikih zanimivosti namestnik ravnatelja g. dr. Žibert. Nato smo obedovali v hotelu »Union«. Vsi izletniki so bili izborno postreženi, in sicer — brezplačno. Gospa Fiala ima do Zagorjanov še vedno posebno dobrohotno srce. Zato mi je prijetna dolžnost, tem potom v imenu izletnikov gospodu in gospe Fiala izreči najlepšo zahvalo! Popoldne smo šli pa na ljubljanski grad. S stolpa in nekdanjih »šanc« smo si ogledali raznotere zanimivosti v mestu ter njega bližnji in daljni okolici, predvsem kamniške planine. Narava nam je bila z vremenom izredno naklonjena. P. A. SKALA:

Neodrešena domovina.

— **Slovenske zahteve na šolskem polju.** Poslanec Virgil Šček, zastopnik goriških Slovencev v rimskem parlamentu, piše v tržaški »Eдинosti« o slovenskih šolskih zadevah sledeče: »Mi zahtevamo realno-klasično slovensko gimnazijo v Gorici, v Trstu, realko v Idriji, realno-klasično hrvatsko gimnazijo v Pazinu, slovensko moško in žensko učiteljske v Gorici, hrvatski učiteljski v Pazinu in Voleskem, trgovske in obrtne šole v Trstu, Gorici, Pazinu in pomorsko strojno šolo v Lovranu. Italijanski jezik se ima gojiti v toliki meri na teh šolah, da ga bo vsak absolviranec popolnoma obvladal v risumu in govoru. Glede visokošolskih študij se glasi naša zahteva: Reciprociteta med italijanskimi in jugoslovenskimi vseučilišči! Stolice za slavistiko na italijanskih vseučiliščih. Po priznanju reciprocitete ne kaže našim akademikom študirati izključno v Jugoslaviji, kakor tudi ne v Italiji. Italijanski visokošolski študij zaostaja za inostranskim. V Rimu se povdarja študij v inozemstvu. Čili slovenskih dijakov na Primorskem mora biti: V vsakem oziru prekašati italijanske tovariše. To bi izdajalo in imponiralo.«

Za rezervni sklad UJU. — Poverjeništvu Ljubljana.

Prostovoljni organizacijski davek — 1921.

(Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.)

10. izkaz.

Po 80 K: Šolsko vodstvo Št. Janž na Dolenskem, Prispevali so Berce 20 K, po 10 K pa: Schwaiger, Rojč, Uršič, Mrzil, Debeljak in Omerza. Šentjanžki učiteljski zbor nam je poslal v letošnjem letu že sedmi prispevek, torej v polni meri zasluži javno pohvalo. Zdravo! Po 80 K: Francka Kumaverjeva — Polhov gradec. Po 80 kron: Repovž Miroslav — Ljubljana. — Današnji izkaz 200 K. Prej izkazanih 20.094 K. Skupaj 20.294 K.

Ivan Petrič, Ljubljana, VII., Gasilska cesta 172.

Opomba: Ponavljam, da položnic nimam. Kdor je dobre volje, spiše rad tudi nakaznico. Štev. 512.

Listnica uredništva.

Iv. Š.: Pride prihodnjic na vrsto. — Jos. M.: Ravnotako. Oglasi se še kaj! — Iv. Š.: Notici prejeti za to številko prepozno; za objavljeno se priporočamo. — A. L.: Članek pride na vrsto čimprej.

Štev. 358/III.

RAZPIS UČITELJSKIH SLUŽB.

V šolskem okraju Sv. Lenart v Slov. gor. se razpišejo v stalno nameščenje nastopna učna mesta:

1. Sv. Ana, služba za učitelja; prosto stanovanje.

2. Sv. Anton, služba za učitelja; prosto stanovanje.

3. Sv. Barbara, služba za učitelja; prosto stanovanje.

4. Marija Snežna, služba za učitelja.

5. Sv. Jurij v Sl. G. 1 služba za učitelja, 1 za učiteljico.

6. Sv. Rupert v Sl. G. 1 služba za učitelja, 1 za učiteljico.

7. Sv. Benedikt. 1 služba za učitelja, 1 za učiteljico.

Pod štev. 5., 6. in 7. prosto stanovanje.

Pravilno opremljene prošnje naj se vložijo po predpisani službeni poti do 24. avgusta 1921 pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

Okrajni šolski svet Sv. Lenart v Slov. gor., dne 20. julija 1921.

Predsednik: dr. Lajšič I. r.

V šolskem okraju Ljutomer se razpišejo v stalno nameščenje naslednja učna mesta:

1. Sv. Križ, 1 služba za učitelja.

2. Vučjvas, 1 služba za učitelja ali učiteljico; prosto stanovanje.

Pravilno opremljene prošnje naj se vložijo po predpisani službeni poti do 25. avgusta 1921 pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

Okrajni šolski svet Ljutomer, dne 22. julija 1921.

Predsednik: dr. Vavpotič I. r.

Štev. 486.

V šolskem okraju Gornja Radgona se razpišejo v stalno nameščenje naslednja učna mesta:

1. Sv. Duh, 1 služba za učitelja, 1 za učiteljico; prosto stanovanje.

2. Sv. Jurij ob Ščavnici, 2 službi za učitelja.

3. Negova, 1 služba za učitelja ali učiteljico; prosto stanovanje.

4. Ščavnica, 1 služba za učiteljico; prosto stanovanje.

Pravilno opremljene prošnje naj se vložijo po predpisani službeni poti do 25. avgusta 1921 pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

Predsednik: dr. Vavpotič I. r.

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj.

Last in založba UJU — poverjeništvu Ljubljana.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Naš denarni zavod.
Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.
Hranilnica in posojilnica „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani
registrovana zadruga z omejenim jamstvom.
Promet do 30. junija 1921 K 850.850-70.
Hranilne vloge se obrestujejo po 4 %.
Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 12.5. do 12.6. ure popoldne.
Na dopise brez vposlanih znamk za 6 se ne odgovarja.

RISANKE
iz finega risalnega papirja 8 listov, z lepim ovitkom à K 4.—.
razprodaja
Učiteljska tiskarna
v Ljubljani.
Pri večjem naročilu popust!

Izšli so:
„Narodne himne in domorodne pesmi za mladino“.
Priredil Fran Marolt, učitelj v Ljubljani.
Cena 5 K. Dobe se v Učiteljski knjigarni.

ZAHVALA.
V dnevih gorja in žalosti, ko nas je tako nepričakovano ostavila naša iskrenoljubljena hčerka oz. sestrica
Milica
se čutimo povsem nezmožne odzvati se za vse d kaze sočutja in ljubezni. Bod nam torej dovoljeno izreči tem potem za vse izraze soza ja in tolažbe iz globočine naših izmučenih sic naji-krenejšo, najsrčnejšo zahvalo.
Polenšak, dne 20. julija 1921.
Vida, Tone in Štefka Fink, sestrica, roditelja.

Izšla je brošura:
Zbirka važnejših novih naredb in odredb za ljudske in meščanske šole ter učiteljska v Sloveniji.
Sestavil: Fr. Fink, okr. šol. nadzornik. I. zvezek. (Od prevrata do konca I. 1920.)
To zelo potrebno, pregledno in praktično sestavljeno knjižico, priporočamo najtopleje vsem okrajnim in krajnim šolskim svetom, ravnateljstvom učiteljskim in meščanskim šol, šolskim vodstvom in vsemu učiteljstvu. Cena 5 D.
Dobiva se v knjigarni Učiteljske tiskarne.

Učiteljska tiskarna r. z. z. o. z. v Ljubljani
je izdala in založila knjigo:
Pavel Kunaver:
Na planine.
S 16 slikami. Cena 50 K.
Knjiga je nepogrešljiva za vsakega turista, potrebna za vse, ki se hočejo posvetiti turi stiki, zanimiva za vsakogar, ki ima le količkaj čuta za krasote našega divnega planinskega sveta. Brez nje ne sme biti nobena šolarska, ne učiteljska knjižnica, ker vzbuja ljubezen do domovine. Vzemite jo v roke in čitajte jo! Preverili se boste, da je na slovenskem književnem trgu malo takih knjig kakor je ta.